

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Is-Seba' Awla)

9 ta' Ottubru 2014 (*)

“Talba g?al de?i?joni preliminari — Kompetizzjoni — G?ajnuna mill-Istat — Artikolu 107(1) TFUE — Kun?ett ta' 'g?ajnuna mill-Istat' — Taxxa fuq il-proprjetà fuq il-proprjetajiet immobbli — E?enzjoni fiskali”

Fil-Kaw?a C?522/13,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Juzgado Contencioso-Administrativo n?1 de Ferrol (Spanja), permezz ta' de?i?joni tat-12 ta' April 2013, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fl-1 ta' Ottubru 2013, fil-pro?edura

Ministerio de Defensa,

Navantia SA

vs

Concello de Ferrol,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Is-Seba' Awla),

komposta minn, J.-C. Bonichot President tal-Awla, A. Arabadjiev (Relatur), u J. L. da Cruz Vilaça, Im?allfin,

Avukat ?enerali: M. Wathelet,

Re?istratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?all-Concello de Ferrol, minn M. Villalba López, avoué, u D. Vidal Lorenzo, abogado,
- g?all-Gvern Spanjol, minn L. Banciella Rodríguez-Miñón, b?ala a?ent,
- g?all-Kummissjoni Ewropea, minn É. Gippini Fournier u B. Stromsky, b?ala a?enti,

wara li rat id-de?i?joni, me?uda wara li nstema' l-Avukat ?enerali, li l-kaw?a tinqata' ming?ajr konkluzjonijiet,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 107(1) TFUE.

2 Din it-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' kaw?a bejn il-Ministerio de Defensa (Ministeru tad-Difi?a Spanjol) u Navantia SA (iktar 'il-quddiem “Navantia”) u ?-Concello de Ferrol (Komun ta'

Ferrol), dwar e?enzjoni mit-taxxa ta' proprjetà marbuta ma' art disponibbli g?al din il-kumpannija.

Il-kuntest ?uridiku

3 Id-Digriet Irjali Le?i?lattiv 2/2004 li approva ver?joni kkonsolidata tal-li?i li tirregola l-finanzi lokali (Real Decreto Legislativo 2/2004 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales), tal-5 ta' Marzu 2004 (BOE Nru 59, tad-9 ta' Marzu 2004, p. 10284), fil-ver?joni tieg?u applikabbli g?all-kaw?a prin?ipali (iktar 'il quddiem il-“Li?i tal-2004”), jiddefinixxi t-taxxa fuq il-proprjetà b?ala “taxxa diretta, reali, fuq il-valur tal-proprjetajiet immobbli skont il-modalitajiet iddefiniti f'din il-li?i”.

4 L-Artikolu 61(1) tal-Li?i tal-2004 jipprovdi:

“Il-fatt li jag?ti lok g?at-taxxa huwa kkostitwit mi?-?amma tad-drittijiet li ?ejjin fuq il-proprjetajiet immobbli rurali jew urbani u fuq il-proprjetajiet immobbli li g?andhom karatteristi?i spe?jali:

- a) kon?essjoni amministrattiva fuq il-proprjetajiet immobbli stess jew fuq is-servizzi pubbli?i li g?alihom huma marbuta;
- b) dritt reali ta' superfi?je;
- c) dritt reali ta' u?ufrutt;
- d) id-dritt g?all-proprjetà.”

5 L-Artikolu 62 tal-imsemmija li?i, intitolat “E?enzjonijiet”, jistabbilixxi fil-paragrafu 1(a) tieg?u:

“Huma e?enti l-proprjetajiet immobbli li ?ejjin:

- a) Dawk li jappartjenu lill-Istat, lill-komunitajiet awtonomi jew lill-awtoritajiet lokali u li huma direttament u?ati g?as-sigurtà ta?-?ittadini kif ukoll g?as-servizzi edukattivi u ta' ?absijiet, kif ukoll il-proprjetajiet immobbli tal-Istat u?ati g?ad-difi?a nazzjonali.”

6 L-Artikolu 63(1) u (2) tal-Li?i tal-2004 jipprovdi:

“1. Huma persuni taxxabli, b?ala persuni responsabbli g?all-?las tat-taxxa, il-persuni fi?i?i u ?uridi?i [...] li g?andhom id-dritt li jikkostitwixxi, f'kull ka?, il-fatt li jag?ti lok g?al din it-taxxa.

[...]

2. Id-dispo?izzjonijiet tal-paragrafu pre?edenti japplikaw ming?ajr pre?udizzju g?ad-dritt tal-persuna taxxabli li tg?addi l-pi? fiskali m?allas lil persuni o?rajn, skont ir-regoli tad-dritt komuni.

L-amministrazzjonijiet pubbli?i u l-entitajiet jew organi msemmija fil-paragrafu pre?edenti jittrasferixxu l-parti tal-ammont tat-taxxa dovuta li tapplika lill-persuni li, peress li ma g?andhomx il-kwalità ta' persuni taxxabli, ju?aw il-proprjetajiet immobbli jew patrimonjali tag?hom g?al remunerazzjoni. Dawn tal-a??ar huma marbuta li jkunu responsabbli g?al dan it-trasferiment. G?al dan il-g?an, l-ammont ittrasferit huwa ddeterminat skont il-parti tal-valur katastali korrispondenti g?as-superfi?je u?at u g?all-bini relatat direttament ma' kull inkwilin jew ?essjonarju tad-dritt ta' u?u.”

Il-fatti fil-kaw?a prin?ipali u d-domanda preliminari

7 Navantia hija impri?a kompletament proprjetà tal-Istat Spanjol. L-attività tag?ha tikkonsisti fil-bini u l-manutenzjoni ta' bastimenti tal-gwerra g?all-Istat Spanjol u g?al Stati o?ra, Membri jew le

tal-Unjoni Ewropea jew le, kif ukoll il-manifattura, it-tiswija u l-manutenzjoni ta' prodotti varji g'as-settur privat, prin?ipalment fil-qasam navali u tal-ener?ija.

8 Navantia g'andha tarzna li tinsab fit-territorju tal-Concello de Ferrol, li s-superfi?je tag?ha tammonta g'al 932 348 m². Skont ftehim iffirmit fis-6 ta' Settembru 2001, l-Istat Spanjol po??a l-qatg?a art, li hija proprjetà tag?ha, u li tikkorrispondi g'al din it-tarzna disponibbli lil Navantia, fil-forma ta' ?essjoni tad-dritt ta' u?u, g'all-ammont ta' euro kull sena (iktar 'il quddiem il-“Ftehim tal-2001”).

9 It-taxxa fuq il-proprjetà fuq din il-qatg?a art, li l-ammont tag?ha huwa ta' EUR 590 308.77 g'all-2010, ?iet imposta mill-Concello de Ferrol g'as-snin finanzjarji qabel l-2008.

10 B?ala proprjetarja tal-imsemmija qatg?a art, u min?abba ?-?essjoni tad-dritt biss g'all-u?u lil Navantia, huwa l-Istat Spanjol li huwa su??ett g'at-taxxa fuq il-proprjetà, skont l-Artikolu 61(1)(d) tal-Li?i tal-2004. Skont il-Ftehim tal-2001, l-Istat Spanjol jittrasferixxi l-ammont ta' din it-taxxa fuq Navantia, hekk li, finalment, hija din tal-a??ar li g'andha ssostni l-pi?.

11 G?as-sena finanzjarja 2008 u s-snin finanzjarji sussegwenti, l-Istat Spanjol u Navantia talbu lill-Concello de Ferrol, abba?i tal-Artikolu 62(1)(a) tal-Li?i tal-2004, il-benefi??ju ta' e?enzjoni fiskali tat-taxxa fuq il-proprjetà dovuta g'all-qatg?a art li fuqha t-tarzna hija stabbilita, liema talba ?iet mi??uda. Din i?-?a?da ?iet ikkontestata quddiem il-qrati kompetenti u hija din il-kwistjoni li hija s-su??ett tal-pro?eduri fil-kaw?a prin?ipali.

12 Permezz ta' sentenza tat-22 ta' Ottubru 2012, it-Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Qorti Superjuri ta' Galicia) annulla sentenza pre?edenti tal-Juzgado Contencioso Administrativo n 1 de Ferrol, tal-25 ta' Novembru, 2011, li biha din tal-a??ar kienet ?a?det ir-rikors li hija kienet adita bih, peress li l-imsemmi Tribunal kien indika li kellha ting?ata l-e?enzjoni fiskali mitluba. G?aldaqstant il-kaw?a ?iet irrinvjata quddiem il-qorti tar-rinviju.

13 Il-Juzgado Contencioso-Administrativo n 1 de Ferrol qieset li l-benefi??ju tal-e?enzjoni fiskali mitluba tista' timplika l-g?oti, lil Navantia, ta' g?ajnuna mill-Istat kuntrarja g'all-Artikolu 107(1) TFUE, peress li din l-e?enzjoni ser ting?ata permezz ta' fondi pubbli?i lil impri?a li tappartjeni lill-Istat u li hija tali li twassal g'al distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni.

14 Fil-fatt, il-qorti tar-rinviju tqis li, b?ala benefi?jarja a??arija tal-e?enzjoni mitluba, Navantia tikseb vanta?? selettiv, sa fejn il-pi? fiskali normalment sostnut — u sostnut mill-kompetituri privati tag?ha fil-qasam tal-bini tal-bastimenti — jitnaqqas, permezz ta' telf ta' d?ul g'all-Concello de Ferrol. Fid-dawl ta' dan it-tis?i? tal-po?izzjoni kompetittiva ta' Navantia fis-swieq ikkon?ernati mill-attivitajiet militari u ?ivili tag?ha, minn na?a, il-kompetizzjoni ti?i potenzjalment distorta u min-na?a l-o?ra, il-kummer? bejn Stati Membri ser ji?i affettwat.

15 Huwa f'dawn i?-?irkustanzi li l-Juzgado Contencioso-Administrativo n°1 de Ferrol idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domanda preliminari li ?ejja:

“L-e?enzjoni mit-taxxa fuq il-proprjetà li tibbenefika minnha [Navantia] hija kompatibbli mal-Artikolu [107 TFUE]? L-e?enzjoni fiskali li Stat Membru [ir-Renju ta' Spanja] jista' jipprevedi fir-rigward ta' art [...] li hija proprjetà tieg?u, imqeg?da g'ad-dispo?izzjoni ta' impri?a privata li l-kapital tag?ha huwa totalment proprjetà pubblika [...] u li minnha hija tipprovdi beni u servizzi li jistg?u jkunu s-su??ett ta' kummer? bejn Stati Membri, hija kompatabbli mal-Artikolu 107 TFUE?”

Fuq id-domanda preliminari

16 Permezz tad-domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu

107(1) TFUE għandux jiġi interpretat fis-sens li tikkostitwixxi għajnuna mill-Istat, ipprojbita ta' din id-dispożizzjoni, l-eżenzjoni minn taxxa fuq il-proprjetà ta' qatgħa art proprjetà tal-Istat u disponibbli lil impriża li din tal-aħħar hija proprjetarja tal-kapital kollu tal-istess impriża u li tipproduċi, minn din il-qatgħa art, oġġetti u servizzi li jistgħu jkunu kummerċjali bejn l-Istati Membri fis-swieq miftuwa għall-kompetizzjoni.

17 Għandu jiġi osservat preliminarjament li l-Qorti tal-Ġustizzja ma hijiex adita bil-kwistjoni tal-kompatibilità mal-Artikolu 107 TFUE tad-disponibilità għal impriża privata, minn Stat Membru, ta' art għal prezz simboliku.

18 Rigward id-domanda magħmula, għandu jifakkar li, skont l-Artikolu 107(1) TFUE, għad-derogi previsti fit-Trattati, tkun inkompatibbli mas-suq intern, sa fejn toqot il-kummerċ bejn l-Istati Membri, l-għajnuna mogħtija minn Stat Membru jew permezz ta' riżorsi tal-Istat ta' kwalunkwe forma li twassal għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni għall-kompetizzjoni billi tiffavorixxi l-impriji jew l-impriji jew l-impriji.

19 Skont l-urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-klassifikazzjoni bħala "għajnuna", fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, tejjigi li l-kundizzjonijiet kollha msemmijin f'din id-dispożizzjoni jiġu ssodisfatti (sentenza *Il-Kummissjoni vs Deutsche Post*, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punt 38 u l-urisprudenza relatata).

20 Għalhekk, sabiex miġura nazzjonali tista' tiġi kklassifikata bħala għajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, l-ewwel nett, għandu jkun hemm intervent tal-Istat jew permezz ta' riżorsi tal-Istat, it-tieni nett, dan l-intervent għandu jkun ta' natura tali li jista' jolqot il-kummerċ bejn l-Istati Membri, it-tielet nett, l-intervent għandu jagħti vantaġġ selettiv lill-benefiċjarju tiegħu u, ir-raba' nett, dan għandu jwassal għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni għall-kompetizzjoni (sentenza *Il-Kummissjoni vs Deutsche Post*, EU:C:2010:481, punt 39 u l-urisprudenza relatata).

21 Għandu jiġi eżaminat, fl-ewwel lok, it-tielet minn dawn il-kundizzjonijiet, li skontha l-miġura inkwistjoni għandha tagħti tiġi analizzata bħala l-għoti ta' vantaġġ lill-benefiċjarju tagħha. F'dan ir-rigward, għandu jifakkar li, skont l-urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, għandhom jitqiesu bħala għajnuna mill-Istat l-interventi li, ta' kwalunkwe forma, jistgħu jiffavorixxu direttament jew indirettament lil impriji, jew li għandhom jitqiesu bħala vantaġġ ekonomiku li l-impriża benefiċjarja ma kinitx tikseb ta' kundizzjonijiet normali tas-suq (sentenza *Il-Kummissjoni vs Deutsche Post*, EU:C:2010:481, punt 40 u l-urisprudenza relatata).

22 B'hekk, huma meqjusa b'mod partikolari bħala għajnuna, l-interventi li, ta' forom differenti, inaqqsu l-piż li normalment jaqa' fuq il-finanzi ta' impriża u li, bl-istess mod, mingħajr ma jkunu sussidji fis-sens strett tal-kelma, huma tal-istess natura u għandhom effetti identiċi (sentenza *Bouygues u Bouygues Télécom vs Il-Kummissjoni* u *Il-Kummissjoni vs Franza*, C-399/10 P u C-401/10 P, EU:C:2013:175, punt 101).

23 Minn dan jirriżulta li miġura li permezz tagħha l-awtoritajiet pubbliċi jagħtu lil l-impriji trattament fiskali vantaġġ u li, għalkemm ma tinkludix trasferiment ta' riżorsi tal-Istat, tqiegħed lill-benefiċjarji f'sitwazzjoni finanzjarja iktar favorevoli mill-kontribwenti l-oħra tikkostitwixxi għajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE. Għall-kuntrarju, vantaġġi li jirriżultaw minn miġura ġenerali applikabbli mingħajr distinzjoni għall-operaturi ekonomiċi kollha ma jikkostitwixxux għajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107 TFUE (sentenza P, C-6/12, EU:C:2013:525, punt 18 u l-urisprudenza relatata).

24 F'dan il-każ, mill-proċess li huwa disponibbli lill-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li, minn naħa, Navantia hija marbuta, skont il-Ftehim tal-2001 li tirrimborsa lill-Istat Spanjol it-taxxa fuq il-proprjetà dovuta lill-Concello de Ferrol, skont l-Artikoli 60 u 61 tal-Liġi tal-2004, għall-qatgħa art li hija

disponibbli g?aliha u li fuqha stabbiliet it-tarzna tag?ha u, min-na?a l-o?ra, l-e?enzjoni fiskali kontenzju?a, prevista fl-Artikolu 62 tal-istess li?i, g?andha l-effett li l-ebda ?las ta' din it-taxxa ma jsir, la lill-Concello de Ferrol mill-Istat Spanjol u lanqas, konsegwentement, li dan tal-a??ar minn Navantia.

25 Barra minn hekk, huwa pa?ifiku li, skont l-Artikolu 61(1) tal-Li?i tal-2004, kull impri?a li topera fuq art privata jew pubblika u li tissodisfa wa?da mill-kundizzjonijiet elenkati f'din id-dispo?izzjoni hija su??etta g?al taxxa fuq il-proprjetà. F'dan ir-rigward, il-Concello de Ferrol sostna li kwa?i l-impri?a kollha jissodisfaw wa?da minn dawn il-kundizzjonijiet u li huwa biss il-mekkani?mu partikolari ta?-?essjoni tad-dritt ta' u?u, implementat mill-Ftehim tal-2001, li jippermetti lil-Navantia li tevita li ti?i kklassifikata b?ala persuna taxxabli.

26 Barra minn hekk, kif ?ie ppre?i?at mill-Concello de Ferriol, mill-Artikolu 63(2) tal-imsemmija li?i jirri?ulta li, fil-ka?ijiet atipi?i, b?al dak tal-kaw?a prin?ipali, fejn l-u?u ta' art ma jkunx akkumpanjat minn wie?ed mid-drittijiet li jikkostitwixxu l-fatt li jag?ti lok g?at-taxxa fuq il-proprjetà, hemm obbligu legali g?all-Istat Spanjol li jittrasferixxi din it-taxxa fuq l-utent tal-art. Il-Ftehim tal-2001 jissodisfa dan l-obbligu legali.

27 F'dawn i?-?irkustanzi, g?andu jitqies li t-taxxa fuq il-proprjetà tikkostitwixxi taxxa normalment dovuta minn Navantia u li l-e?enzjoni li hija tibbenefika minnha g?andha l-effett li tnaqqas direttament, ming?ajr ebda ?tie?a ta' intervent ulterjuri, il-pi? li normalment jaqa' fuq il-ba?it ta' impri?a li tinsab f'sitwazzjoni identika g?al dik tag?ha. Konsegwentement, jidher li tali e?enzjoni fiskali tag?ti vanta?? ekonomiku lil Navantia.

28 Sa fejn il-Gvern Spanjol jirrileva li, skont l-Artikolu 62(1)(a) tal-Li?i tal-2004, l-e?enzjoni prevista minn din id-dispo?izzjoni ma kinitx stabbilita g?all-benefi??ju ta' impri?i b?alma hija Navantia, i?da biss g?all-benefi??ju tal-Istat Spanjol b?ala persuna taxxabli g?at-taxxa fuq il-proprjetà u li l-g?anijiet segwiti jirrigwardaw kunsiderazzjonijiet ta' difi?a nazzjonali, g?andu jifakkar li l-motivi li jsostnu mi?ura ta' g?ajjnuna ma humiex bi??ejjed sabiex jeskludu *ipso facto* tali mi?ura mill-kwalifika b?ala "g?ajjnuna", fis-sens tal-Artikolu 107(1)TFUE, peress li din id-dispo?izzjoni ma tag?milx distinzjoni skont il-kaw?i jew l-g?anijiet tal-interventi tal-Istat, i?da tiddefinijom skont l-effetti tag?hom (sentenzi Comitato "Venezia vuole vivere" *et vs* Il-Kummissjoni, C?71/09 P, C?73/09 P u C?76/09 P, EU:C:2011:368, punt 94, kif ukoll Il-Kummissjoni vs EDF, C?124/10 P, EU:C:2012:318, punt 77 u l-?urisprudenza ??itata).

29 Issa, f'dan il-ka?, kif jirri?ulta mill-punti 24 sa 26 ta' din is-sentenza, jidher li, skont l-Artikoli 62(1)(a) u 63(2) tal-Li?i tal-2004 kif ukoll skont il-Ftehim tal-2001, l-e?enzjoni mit-taxxa fuq il-proprjetà twassal li jkun hemm tnaqqis direttament, ming?ajr il-?tie?a ta' ebda intervent ulterjuri, fil-pi?ijiet li, fl-assenza ta' tali e?enzjoni, jaqqg?u fil-ba?it ta' Navantia.

30 Sa fejn il-Gvern Spanjol isostni li tali e?enzjoni g?andha titqies b?ala kumpens li jirrappre?enta l-korrispettiv g?as-servizzi pprovduti minn Navantia sabiex twettaq obbligi ta' servizz pubbliku, b'tali mod li din il-mi?ura ma ??ib ebda vanta?? g?al din l-impri?a, g?andu ji?i kkonstatat li l-e?istenza ta' rabta bejn, minn na?a, din l-e?enzjoni u, min-na?a l-o?ra, servizzi eventwali ta' interess pubbliku mog?tija minn Navantia bl-ebda mod ma tirri?ulta mill-pro?ess disponibbli g?all-Qorti tal-?ustizzja.

31 F'dawn i?-?irkustanzi, g?andu jitqies li l-e?enzjoni tat-taxxa fuq il-proprjetà mitluba tag?ti vanta?? ekonomiku lil Navantia.

32 Barra minn hekk, għandu jifakkar li l-Artikolu 107 TFUE jipprojbixxi l-għajnuna li “tiffavorixxi għerti impriji jew għerti produtturi”, jiżifieri l-għajnuna selettiva (sentenza P, EU:C:2013:525, punt 17).

33 B'hekk, għalkemm miżura li permezz tagħha l-awtoritajiet pubbliġi jagħtu lil għerti impriji trattament fiskali vantaġġu li, għalkemm ma tinkludix trasferiment ta' riżorsi tal-Istat, tqiegħed lill-benefiċjarji f'sitwazzjoni finanzjarja iktar favorevoli mill-kontribwenti l-oħra tikkostitwixxi għajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, dan ma japplikax għal vantaġġi li jirriżultaw minn miżura ġenerali applikabbli mingħajr distinzjoni għall-operaturi ekonomiġi kollha, li ma jikkostitwixxux għajnuna mill-Istat fis-sens tal-istess dispożizzjoni (sentenza P, EU:C:2013:525, punt 18).

34 F'dan ir-rigward minn ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li l-Artikolu 107(1) TFUE jirrikjedi li jkun iddeterminat jekk, fil-kuntest ta' sistema ġuridika partikolari, miżura nazzjonali hijiex ta' natura li tiffavorixxi “għerti impriji jew għerti produtturi” meta mqabbla ma' oħrajn, li jkunu, fid-dawl tal-għan imfittex mill-imsemmija sistema, f'sitwazzjoni fattwali u ġuridika komparabbli (sentenza *Il-Portugal vs Il-Kummissjoni*, C-88/03, EU:C:2006:511, punt 54 u l-ġurisprudenza relatata).

35 Għaldaqstant, il-klassifikazzjoni ta' miżura fiskali nazzjonali b'ala “selettiva” teġtiegħ, qabel kolloxx, l-identifikazzjoni u l-eżami minn qabel tas-sistema fiskali komuni jew “normali” applikabbli fl-Istat Membru kkonċernat. Huwa fil-konfront ta' din is-sistema fiskali komuni jew “normali” li mbagħad għandha tiġi evalwata u stabbilita n-natura eventwalment selettiva tal-vantaġġi mogħti mill-miżura fiskali inkwistjoni, u dan fil-waqt li jintwera li din il-miżura tidderoga mis-sistema komuni msemmija sa fejn tiddistingwi bejn l-operaturi li, fid-dawl tal-għan marbut mas-sistema fiskali ta' dan l-Istat Membru, ikunu jinsabu f'sitwazzjoni fattwali u legali komparabbli (sentenza *Paint Graphos et*, C-78/08 sa C-80/08, EU:C:2011:550, punt 49).

36 F'dan ir-rigward, mill-provi disponibbli lill-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta, minn naħa, li, skont l-Artikoli 60 sa 63 tal-Liġi tal-2004, kull pussess jew użu ta' art iwassal, fil-prinċipju, għall-issużettar għat-taxxa fuq il-proprjetà. Għaldaqstant, għandu jitqies li l-iskema ta' din it-taxxa tikkostitwixxi s-sistema legali ta' referenza għall-finijiet tal-evalwazzjoni tal-eventwali natura selettiva tal-miżura inkwistjoni.

37 Min-naħa l-oħra, diġà għie nnutat li, b'deroga għar-regola ġenerali msemmija fil-punt preċedenti, l-użu tal-qatgħa art li fuqha tinstab it-tarzna ta' Navantia huwa, skont l-eżenzjoni l-eżenzjoni kontenzjuża u skont il-Ftehim tal-2001, sa fejn dan tal-aħħar jipprovdi għaġ-essjoni ta' din l-imprija tad-dritt biss tal-użu ta' din il-qatgħa art, eżenti mit-taxxa fuq il-proprjetà.

38 Għaldaqstant għandu jiġi ddeterminat jekk eżenzjoni fiskali, b'val dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali hijiex tali li tiffavorixxi lil Navantia meta mqabbla ma' impriji oħra li jinsabu f'sitwazzjoni fattwali u ġuridika komparabbli fid-dawl tal-għan imfittex miss-sistema tat-taxxa Spanjola fuq il-proprjetà, jiżifieri t-tassazzjoni tal-pussess jew tal-użu ta' art.

39 F'dan ir-rigward, mill-proċess jirriżulta li l-eżenzjoni għall-proprjetajiet immobbli tal-Istat “użati għad-difiża nazzjonali”, prevista fl-Artikolu 62(1)(a) tal-Liġi tal-2004, tista' tapplika għall-attivitajiet kollha ta' imprija b'valma hija Navantia, mingħajr il-ġieġa li ssir distinzjoni jekk humiex ta' natura militari jew ċivili, li hija l-qorti tar-rinviju li għandha tivverifika dan.

40 Għaldaqstant, għandu jitqies li jinsabu f'sitwazzjoni fattwali u ?uridika komparabbli għal dik ta' Navantia, fid-dawl tal-għan tat-taxxa tal-pussess jew tal-użu tal-art, mhux biss l-impriji li jippossjedu jew jużaw artijiet għal finijiet li parzjalment huwa tad-difiża nazzjonali, iżda wkoll dawk li jippossjedu jew jużaw artijiet għal finijiet purament ?ivili.

41 Għaldaqstant, huwa evidenti li, meta mqabbla ma' dan l-a??ar grupp ta' impriji, Navantia tibbenefika, sa fejn jirrigwarda l-attivitajiet ?ivili tagħha, minn benefi??ju fiskali li ma jistgħux jippretenduh kumpanniji oħra li huma f'sitwazzjoni fattwali u ?uridika komparabbli. Għaldaqstant, għandu jitqies li l-vanta?? fiskali meqjus għandu *a priori* natura selettiva.

42 Madankollu, hija ?urisprudenza stabbilita li l-kun?ett ta' għajnuna mill-Istat ma jirreferix għall-mi?uri tal-Istat li jintrodu?u differenzazzjoni bejn l-impriji u, għaldaqstant, *a priori* selettivi, meta din id-differenzazzjoni tirri?ulta min-natura jew mill-istruttura tas-sistema ta' spejje? li huma jagħmlu parti minnha, li huwa l-Istat Membru kkon?ernat li għandu juri dan (sentenza Il-Portugal vs Il-Kummissjoni, EU:C:2006:511, punti 52 u 80 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

43 Mi?ura li tidderoga mill-applikazzjoni tas-sistema fiskali ?enerali tista' tkun i??ustifikata min-natura u mill-istruttura ?enerali tas-sistema fiskali jekk l-Istat Membru kkon?ernat jista' juri li din il-mi?ura tirri?ulta direttament mill-prin?ipji fundamentali jew prin?ipali tas-sistema fiskali tiegħu. F'dan ir-rigward, għandha ssir distinzjoni bejn, minn na?a, l-għanijiet assenjati lil sistema fiskali partikolari u li huma esterni għaliha u, min-na?a l-oħra, il-mekkani?mi inerenti għas-sistema fiskali fiha nnifisha li huma me?tie?a sabiex jintla?qu tali għanijiet (sentenza Il-Portugal vs Il-Kummissjoni, EU:C:2006:511, punt 81).

44 F'dan il-ka?, mill-evidenza mibgħuta lill-Qorti tal-?ustizzja ma jirri?ultax li l-gvern Spanjol invoka xi argument sabiex juri li l-e?enzjoni fiskali mitluba tirri?ulta direttament mill-prin?ipji fundamentali jew prin?ipali tas-sistema fiskali ta' dan l-Istat Membru lanqas li hija me?tie?a għat-t?addim u għall-effi?jenza ta' din is-sistema fiskali. Barra minn hekk, kif innutat mill-Kummissjoni Ewropea, e?enzjoni għall-proprjetajiet immobbli fl-Istat u?ati għad-difiża nazzjonali ma tidhirx li hija relatata direttament mal-għanijiet tat-taxxa fuq il-proprjetà stess. Madankollu, hija l-qorti tar-rinviju li għandha tiddetermina jekk hemmx xi ?ustifikazzjoni fid-dawl tal-aspetti rilevanti kollha tal-kaw?a li hija adita biha.

45 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti kollha, għandu jitqies li, f'dan il-ka?, it-tielet kundizzjoni, dwar l-e?istenza ta' vanta?? ekonomiku għall-benefi?jarju tal-mi?ura ta' e?enzjoni mitluba, tista' ti?i ssodisfatta.

46 Fit-tieni lok, rigward l-ewwel kundizzjoni, dwar intervent tal-Istat jew permess ta' ri?orsi tal-Istat, għandu jifakkar li, huma biss il-vanta??i mogħtija direttament jew indirettament permezz ta' ri?orsi tal-Istat jew li jammontaw għal pi? supplimentari għall-Istat li għandhom jitqiesu b?ala għajnuna fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE. Fil-fatt, mill-kliem stess ta' din id-dispo?izzjoni u tar-regoli tal-pro?eduri stabbiliti fl-Artikolu 108 TFUE jirri?ulta li l-vanta??i mogħtija permezz ta' mezzi oħra barra r-ri?orsi tal-Istat ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet inkwistjoni (sentenza Bouygues u Bouygues Télécom vs Il-Kummissjoni *et* u Il-Kummissjoni vs Franza *et*, EU:C:2013:175 punt 99 u l-?urisprudenza ??itata).

47 Konsegwentement, għandu ji?i vverifikat jekk hemmx rabta suffi?jentement diretta bejn, minn na?a, il-vanta?? mogħti lill-benefi?jarju u, min-na?a l-oħra, tnaqqis tal-ba?it tal-Istat, jew riskju ekonomiku suffi?jentement konkret ta' pi?ijiet li jaqgħu fuqha (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Bouygues u Bouygues Télécom vs Il-Kummissjoni *et* u Il-Kummissjoni vs Franza *et*, EU:C:2013:175, punt 109).

48 F'dan ir-rigward, minn na?a, ma huwiex ikkontestat li l-e?enzjoni fiskali mitluba kienet introdotta mill-Istat Spanjol u li hija g?aldaqstant tikkostitwixxi intervent minn dan tal-a??ar. Min-na?a l-o?ra, huwa pa?ifiku li t-tnaqqis ta' pi? li normalment jaqa' fuq il-ba?it ta' Navantia, li tirri?ulta minn din l-e?enzjoni, g?andu b?ala korollarju tnaqqis tal-ba?it tal-Concello de Ferrol.

49 F'dawn i?-?irkustanzi, il-kundizzjoni dwar intervent mill-Istat permezz tar-ri?orsi tieg?u tista' titqies li ?iet issodisfatta, li hija l-qorti nazzjonali li g?andha tivverifika dan.

50 Din il-konstatazzjoni ma hijiex ikkontestata mill-argumenti tal-gvern Spanjol li bihom hija tirreferi g?as-sentenzi *Streekgewest* (C?174/02, EU:C:2005:10) kif ukoll *Distribution Casino France et* (C?266/04 sa C?270/04, C?276/04 u C?321/04 sa C?325/04, EU:C:2005:657). Fil-fatt, din il-?urisprudenza ma g?andha l-ebda rilevanza g?all-kaw?a pre?enti, peress li hija tirrigwarda fattispe?je, distinta minn dik inkwistjoni f'din tal-a??ar, fejn it-taxxa tag?mel parti integrali minn mi?ura ta' g?ajnuna u tikkostitwixxi, g?aldaqstant, hija stess g?ajnuna. Madankollu, fil-kaw?a prin?ipali, bl-ebda mod ma huwa allegat li t-taxxa fuq il-proprjetà nnifisha tikkostitwixxi mi?ura ta' g?ajnuna, i?da biss li l-e?enzjoni tag?ha twassal, f'dan il-ka?, li tag?ti g?ajnuna g?all-benefi??ju ta' Navantia.

51 Fit-tielet lok, dwar it-tieni u r-raba' kundizzjonijiet dwar l-effett fuq il-kummer? bejn l-Istati Membri u fuq il-kompetizzjoni ta' e?enzjoni fiskali b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, g?andu jifakkar li, g?all-finijiet tal-klassifikazzjoni ta' mi?ura nazzjonali b?ala g?ajnuna mill-Istat, hemm lok mhux li ji?i stabbilit effett reali tal-g?ajnuna fuq il-kummer? bejn l-Istati Membri u distorsjoni effettiva tal-kompetizzjoni, i?da biss li ji?i e?aminat jekk din l-g?ajnuna tistax taffettwa lil dan il-kummer? u twassal g?al distorsjoni tal-kompetizzjoni (sentenza *Libert et*, C?197/11 u C?203/11, EU:C:2013:288, punt 76 u l-?urisprudenza ??itata).

52 B'mod partikolari, meta g?ajnuna mog?tija minn Stat Membru ssa??a? il-po?izzjoni ta' impri?a meta mqabbla mal-po?izzjoni ta' impri?i kompetituri o?ra fil-kummer? intrakomunitarju, dawn tal-a??ar g?andhom jitqiesu li huma affettwati mill-g?ajnuna (sentenza *Libert et*, EU:C:2013:288, punt 77 u l-?urisprudenza ??itata).

53 F'dan il-ka?, huwa pa?ifiku li s-settur tal-bini tal-bastimenti huwa suq miftu? g?all-kompetizzjoni u g?all-kummer? bejn l-Istati Membri, li fih Navantia hija g?aldaqstant f'sitwazzjoni ta' kompetizzjoni ma' impri?i o?ra fis-suq. Barra minn hekk, kif jirri?ulta mill-informazzjoni li tinsab fid-de?ijoni tar-rinviju, dan huwa l-ka? mhux biss fir-rigward tal-attivitajiet ?ivili ta' din l-impri?a, i?da wkoll fir-rigward tal-attivitajiet tag?ha fis-settur militari.

54 F'dawn i?-?irkustanzi, l-e?enzjoni fiskali mitluba tista' taffettwa l-kummer? bejn l-Istati Membri u twassal g?al distorsjoni tal-kompetizzjoni, li hija l-qorti nazzjonali li g?andha tiddetermina dan.

55 Minn dan isegwi li l-erba' kundizzjonijiet stabbiliti fil-punt 19 ta' din is-sentenza jistg?u ji?u ssodisfatti f'dan il-ka?. Madankollu, hija l-qorti nazzjonali li g?andha tivverifika jekk, fid-dawl tal-elementi rilevanti kollha tal-kaw?a li biha hija adita, evalwati fid-dawl tal-gwida interpretattiva pprovduta mill-Qorti tal-?ustizzja, l-imsemmija e?enzjoni fiskali g?andha ti?i kklassifikata b?ala g?ajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE.

56 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti kollha, g?andha ting?ata risposta g?ad-domanda mag?mula li hija li l-Artikolu 107(1) TFUE g?andu ji?i interpretat fis-sens li tista' tikkostitwixxi g?ajnuna mill-Istat, ipprojbita ta?t din id-dispo?izzjoni, l-e?enzjoni mit-taxxa fuq il-proprjetà ta' qatg?a art proprjetà tal-Istat u disponibbli lil impri?a li din tal-a??ar hija proprjetarja tal-kapital kollu tag?ha u li tipprodu?i, minn din il-qatg?a art, o??etti u servizzi li jistg?u jkunu kkummer?jati bejn l-

Istati Membri fis-swieq miftu? a g?all-kompetizzjoni. Madankollu, hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika jekk, fid-dawl tal-elementi rilevanti kollha tal-kaw?a li biha hija adita, evalwati fid-dawl tal-gwida interpretattiva pprovduta mill-Qorti tal-?ustizzja, tali e?enzjoni tat-taxxa g?andhiex ti?i kklassifikata b?ala g?ajnuna mill-Istat fis-sens ta' din l-istess dispo?izzjoni.

Fuq l-ispejje?

57 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as?sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Is-Seba' Awla) taqta' u tidde?iedi:

L-Artikolu 107(1) TFUE g?andu ji?i interpretat fis-sens li tista' tikkostitwixxi g?ajnuna mill-Istat, ipprojbita ta?t din id-dispo?izzjoni, l-e?enzjoni mit-taxxa fuq il-proprjetà ta' qatg?a art proprjetà tal-Istat u disponibbli lil impri?a li din tal-a??ar hija proprjetarja tal-kapital kollu tag?ha u li tipprodu?i, minn din il-qatg?a art, o??etti u servizzi li jistg?u jkunu kkummer?jati bejn l-Istati Membri fis-swieq miftu? a g?all-kompetizzjoni. Madankollu, hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika jekk, fid-dawl tal-elementi rilevanti kollha tal-kaw?a li biha hija adita, evalwati fid-dawl tal-gwida interpretattiva pprovduta mill-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea, tali e?enzjoni tat-taxxa g?andhiex ti?i kklassifikata b?ala g?ajnuna mill-Istat fis-sens ta' din l-istess dispo?izzjoni.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: l-Ispanjol.